

CENTRAL SWEDEN VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

Central Sweden verksamhetsberättelse 2020

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
Inledning.....	2
Styrelse.....	3
Revisorer.....	3
Ägarråd.....	3
Central Sweden kontaktpersoner.....	4
Central Sweden European Office.....	4
Verksamheten.....	5
Energi, klimat och ett hållbart samhälle.....	5
Forskning och innovation.....	6
Sammanhållningspolitiken.....	7
Transport och infrastruktur.....	8

Inledning

2020 har varit ett mycket speciellt år för oss alla. Men samtidigt som världen stängde ner, stannade ändå inte allting av. Vi ställde om verksamheten och anpassade den efter rådande situation. Arbetet på Central Sweden har rullat på trots pandemi, även om det inte har varit riktigt som innan. Vanligtvis har medarbetarna på kontoret minst en konferens och ett antal nätverksmöten i veckan inbokade, och däremellan informella samtal vid kaffeautomaten, för att inhämta och utbyta information, diskutera nya initiativ och ta fram gemensamma ståndpunkter med våra kollegor i de europeiska nätverken, kärnan i Central Swedens verksamhet. Det fysiska nätverkandet har bytts till digitalt nätverkande, något som fungerat förvånansvärt bra och de erfarenheter vi tar med oss från den omställning arbetet under pandemin inneburit är något vi behöver ta med oss in i det nya normala efter pandemin. Det ökar möjligheterna för Central Swedens medlemsregioner att själva delta i samtalet på EU-nivå och Central Swedens medarbetare att bli mer integrerade i det dagliga arbetet i medlemsregionerna. Och inte minst bidrar de digitala mötena till minskat resande vilket gör att vi bättre kan leva som vi lär och dra vårt strå till stacken för ett klimatneutralt Europa innan 2050.

Det är dock tydligt att vi står inför en omställning, på många plan, och detta kommer att ställa krav på både Central Sweden som organisation och medlemsregionerna att utveckla strategier både för att ta tillvara de möjligheter omställningen innebär men även för att hantera utmaningarna denna omställning för med sig. Vi blickar framåt mot ett 2021 som vad det verkar kommer att fortsätta ställa krav på att hålla i och hålla ut. Samtidigt är 2021 en tid att vända blad och blicka framåt med tanke på att vi i EU-samarbetet går in i den nya programperioden, vilket innebär nya program och nya möjligheter för det regionala utvecklingsarbetet. Central Sweden kommer att spela en viktig roll i att bidra till medlemsregionernas ambitioner kopplat till mer EU-finansierad projektverksamhet och ökad interregional samverkan i det regionala utvecklingsarbetet och vi ser fram emot fortsatt fruktbart samarbete och utbyte mellan oss tre medlemsregioner inom ramen för Central Sweden.

Irén Lejegen
Ordförande

Eva Lindberg
Vice ordförande

Birgitta Sacrédeus
Vice ordförande

Styrelse

Årsmötet den 30 april 2019 utsåg följande styrelse för en tid av 4 år:

Ordförande

Irén Lejegren (S) ordförande regionala tillväxtnämnden Region Örebro län

Vice ordförande

Eva Lindberg (S) regionstyrelsens ordförande Region Gävleborg

Vice ordförande

Birgitta Sacrédeus (KD) ordförande regionala utvecklingsnämnden Region Dalarna

Under 2020 har styrelsen sammanträtt vid fyra tillfällen; 18 februari, 12 juni, 5 oktober samt 18 december.

Revisorer

Årsmötet den 30 april 2019 utsåg följande revisorer för en tid av 4 år:

Region Dalarna

Torbjörn Roos (DSP)

Region Gävleborg

Olof Bengtsson (M)

Region Örebro län

Anders Larsson (C)

Under 2020 har revisorerna sammanträtt vid två tillfällen. Revisionen har utförts med stöd av PwC.

Ägarråd

Ägarrådet består av tre representanter från respektive medlem. Ägarrådets roll är att ge råd till och följa utvecklingen av styrelsens arbete. Ägarrådet ska sammanträda åtminstone en gång per år. Tid och plats för genomförande av ägarråd fastställs av styrelsen.

Årsmötet den 30 april 2019 utsåg följande ägarråd för en tid av 4 år:

Region Dalarna

Lars Isacson (S)

Jonny Jones (C)

Ulrik Bergman (M)

Region Gävleborg

Marie-Louise Dangardt (S)

Magnus Svensson (C)

Ann-Charlotte Granath (M)

Region Örebro län

Andreas Svahn (S)

Torbjörn Ahlin (C)

Willhelm Sundman (L)

Den 14 december 2020 beslutade regionstyrelsen i Region Dalarna att entlediga Jonny Jones från ägarrådet och i stället utse Joakim Storck till en av Region Dalarnas ägarrådsrepresentanter.

Under 2020 har ägarrådet sammanträtt vid ett tillfälle, ett digitalt möte den 3 december i samband med Intresseföreningen Bergslagens Europaforum. Styrelsen hade bjudit in ägarrådet till en endagskonferens i samband med årsmötet i april 2020. På grund av covid-19-pandemin fick konferensen dessvärre ställas in.

Central Sweden kontaktpersoner

Varje medlem utser en tjänsteperson med särskilt ansvar för frågor kopplat till Central Sweden ideell förening. CS-kontaktpersoner utgör tjänstepersonsstöd till medlemmarnas representanter på årsmötet, ägarrådsrepresentanterna samt styrelsen. Kontorschefen förankrar frågor kopplat till föreningen med CS-kontaktpersoner. CS-kontaktpersoner förankrar frågor kopplat till föreningen i medlemsregionerna. Under 2020 har följande tjänstepersoner varit Central Swedens kontaktpersoner:

Region Dalarna

Åsa Ängsback, internationell strateg

Region Gävleborg

Carina Löfgren, regional utvecklingsstrateg

Region Örebro län

Gordon Hahn, internationell utvecklingsledare

Central Sweden European Office

För att uppnå föreningens ändamål har föreningen ett representationskontor i Bryssel – Central Sweden European Office. Kontorets personal anställs av en av medlemsregionerna (värdregion) som utstationerar personalen till kontoret i Bryssel. Vårdskapet för föreningen roterar mellan medlemsregionerna. Sedan 1 januari 2020 är Region Örebro län värdregion.

Kontoret bemannas av en kontorschef och två strateger. Kontoret tar även emot två praktikanter per termin. Under 2020 har Eva Björk, Ebba Bjerkander och Johanna Bond bemannat kontoret. Vårens praktikanter var Julia Möttönen och John Velander, båda utsända av Linnéuniversitet. Höstens praktikanter var Anders Vallin och Sofia Kjellin. Både Anders och Sofia läste praktikterminen som en fristående kurs vid Stockholms universitet.

Eva Björk avslutade sin tjänst som kontorschef i april 2020. Eva Getzman, enhetschef för projektkontoret i Region Örebro län, utsågs till tillförordnad kontorschef under perioden för rekrytering av ny kontorschef. I augusti tillträdde Johanna Bond som ny kontorschef. Under hösten rekryterades en ny strateg inom bevakningsområdena innovation och sammanhållningspolitiken, Rasmus Bergander. Rasmus kommer senast från Region Örebro län där han arbetat som internationell utvecklingsledare och tillträder som ny strateg på Central Sweden i februari 2021.

Verksamheten

Till grund för Central Swedens årliga verksamhetsplan ligger de prioriterade områden och aktiviteter som finns angivna i respektive beställning från varje medlem. Central Sweden har som grundläggande uppdrag att bidra till genomförandet av de regionala utvecklingsstrategierna (RUS). Detta omfattar att uppmärksamma EU-lagstiftning som påverkar förutsättningarna och möjligheterna för regional utveckling i medlemsregionerna samt finansieringsmöjligheter på EU-nivå och europeiska samarbeten som kan bidra till att uppnå målen inom de i beställningarna prioriterade områdena i RUS. Styrelsen ansvarar för beställningsprocessen samt att jämka samman beställningarna till en verksamhetsplan.

Under 2020 har föreningens arbete fokuserats till följande fyra bevakningsområden:

- Energi, klimat och ett hållbart samhälle
- Forskning och innovation
- Sammanhållningspolitik
- Transport och infrastruktur

Energi, klimat och ett hållbart samhälle

Energi, klimat och ett hållbart samhälle på EU-nivå under 2020

EU-kommissionen har under 2020 fortsatt arbetet med den europeiska gröna given, som presenterades i december 2019. Den europeiska gröna given är ett mångfacetterat initiativ som utgör EU:s nya tillväxtstrategi, en färdplan och målbild om klimatneutralitet till 2050 samt länken mellan FN:s agenda 2030 och EU:s klimatarbete. EU:s arbete med den gröna given hann dock knappt börja under 2020 innan den globala covid-19-pandemin. EU-kommission lyfte fort fram den gröna given som vägledande för de investeringar som ska göras för att återhämta EU:s ekonomi efter pandemin. Den gröna given utgör följaktligen även ett tydligt ramverk till långtidsbudgeten och återhämtningsinstrumentet Next Generation EU (NGEU), som förhandlats fram under året. Under 2020 har ett antal områdesspecifika strategier och handlingsplaner presenterats som berör bevakningsområdet energi, klimat och ett hållbart samhälle, bland annat:

- EU:s handlingsplan för den cirkulära ekonomin
- En vätagasstrategi för ett klimatneutralt Europa
- EU-strategin för integrering av energisystem
- EU:s strategi för hållbar och smart mobilitet
- EU:s strategi för energi- och resurseffektiva byggnader (reoveringsvägen)
- Ett nytt europeiskt Bauhaus
- En europeisk strategi för biologisk mångfald

Central Swedens arbete med området energi, klimat och ett hållbart samhälle under 2020

Central Swedens arbetet inom energi, klimat och ett hållbart samhälle har under 2020 koncentrerats på den europeiska gröna given. Under 2020 har kontoret framför allt arbetat med fördjupad

information i form av sammanfattningar och presentationer och diskussionsmöten (cirkulär ekonomi – inklusive jämförelse mellan den europeiska handlingsplanen och den svenska nationella strategin, livsmedelsstrategin), nyhetsartiklar (exempelvis energi- och resurseffektiva byggnader, minskade metanutsläpp och biologisk mångfald) och förberedande insatser om kommande initiativ (skogsstrategin och strategin för hållbar och smart mobilitet). Vidare har kontoret under hösten varit mycket aktiva i att planera och genomföra två webinarier om den gröna given respektive EU:s framtida transportpolitik inom SveReg, nätverket för de svenska stads- och regionkontoren i Bryssel.

Vidare har Central Sweden även stöttat Region Dalarna i arbete med det regionala styrkeområdet energieffektivt samhällsbyggande och deltagandet i smart specialiseringsplattformens partnerskap *Smart Grids*, även om det huvudsakliga arbetet mestadels rört sig om regelbundna avstämningar med Högskolan i Dalarna.

Central Sweden har även stöttat Region Gävleborgs engagemang i det europeiska regionala nätverket CPMR och särskilt regionens deltagande i Climate Task Force, nätverkets övergripande klimatarbetsgrupp.

Forskning och innovation

Forskning och innovation på EU-nivå under 2020

Den europeiska gröna given fastställer att EU ska vara klimatneutralitet till 2050, vilket tydligt får konsekvenser för forsknings- och innovationspolitiken. I februari 2020 presenterade EU-kommissionen en ambition för utformningen av EU:s digitala framtid. I samband med detta presenterades en plan för hur arbetet ska genomföras, en vitbok om artificiell intelligens, samt datastrategin. I vitboken om artificiell intelligens görs tydliga kopplingar till programmet för ett digitalt Europa och de europeiska digitala innovationshubbarna (EDIH). I mars 2020 presenterade EU-kommissionen ett paket av åtgärder kopplat till ambitioner om att stärka den europeiska industrins omställning till klimatneutralitet och digitalt ledarskap. Paketet omfattar bland annat en ny industristrategi och en strategi för små och medelstora företag. Förhandlingarna och programmeringen av bland andra Horisont Europa, Digitala Europa, programmet för den inre marknaden och Erasmus+ har fortsatt under 2020 men kunde inte avslutas på grund av förseningarna i förhandlingarna om EU:s långtidsbudget 2021 – 2027.

Central Swedens arbete med forskning och innovation under 2020

Inom området forskning och innovation har Central Sweden under 2020 framför allt arbetat med att bevaka arbetet med den nya europeiska industristrategin samt utvecklingen i förhandlingarna om Horisont Europa, Digitala Europa, programmet för den inre marknaden samt Erasmus+ och möjligheter för medlemsregionerna inom dessa program.

Central Sweden har representerat medlemsregionerna i det Brysselbaserade arbetet inom Vanguardinitiativet och har genom detta arbete bland annat förmedlat information till medlemsregionerna om åtgärder i industristrategin som kan vara relevanta för medlemsregionerna att bevaka.

Central Sweden har uppmärksammat medlemsregionerna på möjligheten att bidra med inspel till den svenska regeringens EU-skråd om den europeiska industrins konkurrenskraft och om EU:s industripolitik och gett stöd till både Östra Mellansverige (ÖMS) och Norra Mellansveriges (NMS) inspel till skrådet.

De svenska forskningsfinansiärerna hade under 2020 ett regeringsuppdrag att ta fram ett utkast på strategi för Sveriges deltagande i Horisont Europa. I samband med detta blev Central Sweden intervjuade av Vinnovas Brysselkontor för att ge inspel till arbetet med strategin utifrån Central Swedens perspektiv som svenskt regionkontor i Bryssel.

Under 2020 har arbetet med europeiska digitala innovationshubbar (EDIH) inom det nya programmet Digitala Europa konkretiserats. Vinnova utlyste möjligheten att inkomma med ansökningar om EDIH med möjlighet att bli Sveriges nominerade EDIH:s till finansiering genom Digitala Europa. Central Sweden gav stöd till regionerna i Norra Mellansverige i deras ansökningsprocess som ledde fram till projektet MIGHTY – Mid Sweden Industry & GovTech EDIH.

Både vårens och höstens praktikanter som haft särskilt fokus på bevakning inom forskning och innovation, Julia Möttönen och Anders Vallin, tog fram informationsunderlag som syftade till att stödja medlemsregionerna arbetet med programmering och förberedelse inför nästa programperiod 2021 – 2027. Julia författade en rapport om stöd till interregionala innovationsekosystem 2021 – 2027. Anders rapport behandlade partnerskapsprogrammen inom Horisont Europa.

Sammanhållningspolitiken

Sammanhållningspolitiken på EU-nivå under 2020

Även sammanhållningspolitiken har till stor del påverkats av den gröna given och covid-19-pandemin. Under 2020 infördes kravet om att minst 30 % av ERUF-medlen ska allokeras till det andra politiska målet (PO2) – ett grönare och koldioxidsnålare Europa. I januari presenterade EU-kommissionen förslag om en ny fond inom sammanhållningspolitiken, fonden för en rättvis omställning (JTF). I Landrapporten 2020 rekommenderade EU-kommissionen att JTF särskilt skulle riktas till Övre Norrland i Sverige. I mars presenterade EU-kommissionen förslag om tillfälliga åtgärder finansierade av ERUF för att möta Coronakrisen, det så kallade investeringsinitiativet mot Coroneffekten (CRII och CRII+). I maj presenterade EU-kommissionen ett förslag om en ny återhämtningsfond som del av långtidsbudgeten, den så kallade Next Generation EU (NGEU) vilket bland annat omfattar faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF), REACT-EU samt en förstärkning av JTF.

Central Swedens arbete med sammanhållningspolitiken under 2020

Central Sweden har under 2020, tillsammans med övriga Brysselkontor i programområdena, stöttat programmeringsarbetet både i Östra Mellansverige (ÖMS) och Norra Mellansverige (NMS) genom deltagande i arbetsgrupper för programmeringen. Central Swedens roll har varit att uppdatera kring senaste nytt i förhandlingarna på EU-nivå med syfte att ge regionerna tidig information om möjliga förändringar som kan komma att påverka programmeringsarbetet och genomförandet av framför allt europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF).

Regionerna fick under mars möjlighet att lämna synpunkter på JTF till Näringsdepartementet. Central Sweden bistod i både NMS positionspapper och ÖMS synpunkter som skickades till Näringsdepartementet.

Central Sweden har löpande informerat om och deltagit i diskussion med medlemsregionerna kring investeringsinitiativen mot Coronaeffekten (CRII och CRII+), återhämtningsfonden Next Generation EU (NGEU), faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) samt REACT-EU. Central Swedens roll har främst varit att informera om förhandlingsläget mellan Europaparlamentet och rådet i frågan och i analyser tillsammans med medlemsregionerna försöka förstå hur detta kan komma att påverka medlemsregionerna.

Utöver detta har kontoret stöttat Region Gävleborgs ansökan till Europeiska Regionkommitténs nätverk RegHub. Nätverket, som omfattar europeiska regioner och kommuner, ska utvärdera genomförandet av EU:s politik. Syftet med RegHub är att ge regioner, kommuner och städer ökat inflytande i EU:s beslutsfattande. Region Gävleborg kommer från och med 2021 delta i arbetet inom nätverket och Central Sweden kommer att fortsätta regionens arbete i nätverket.

Transport och infrastruktur

Transport och infrastruktur på EU-nivå under 2020

Den europeiska gröna given fastställer att EU ska vara klimatneutralt till 2050, vilket tydligt får konsekvenser för den europeiska transportpolitiken. De tre grundläggande delarna av EU:s transportpolitik är således under stor utveckling. I slutet av 2020 presenterades den nya strategin för hållbar och smart mobilitet, som ersätter den nuvarande Färdplanen för ett gemensamt transportområde från 2011 (den så kallade "vitboken"). Vidare presenterade även kommissionen under hösten 2020 en konsekvensbedömning om revideringen av förordningen av transeuropeiska transportnätet, TEN-T. Det vill säga de initiala tankarna om hur den nuvarande förordningen ska anpassas till den gröna och digitala omställningen (såsom det fastställs i den gröna given). Gällande den tredje delen av EU:s transportpolitik, finansieringsverktyget Connecting Europe Facility (CEF), har dock förhandlingarna under i stort sett hela 2020 varit pausade, på grund av att förhandlingarna kring hela långtidsbudgeten inte hade slutförts.

Central Swedens arbete med transport och infrastruktur under 2020

Inom området transport och infrastruktur har Central Sweden under 2020 framför allt arbetat med att bevaka utvecklingen kring revideringen av TEN-T och den nya strategin för hållbar och smart mobilitet. Detta arbete har gjorts främst via Botniska korridoren, Oslo-Stockholm 2:55 och CPMR, tillsammans med medlemsregionernas infrastrukturstrategier.

Kopplat till revideringen av TEN-T har kontoret bland annat kommit med inspel till Europaparlamentarikerna Johan Danielsson (S) och Jakop Dalunde (MP) inför framtagandet av Europaparlaments initiativrapport om revideringen av TEN-T, dels genom Botniska korridoren och Oslo-Stockholm 2:55, dels tillsammans med Region Örebro län genom transportarbetsgruppen i CPMR:s Nordsjökommission. Vidare har kontoret också analyserat samt koordinerat en gemensam analys med klimat- och infrastrukturstrategier i alla tre Central Swedens medlemsregioner om EU-kommissionens konsekvensbedömning av revideringen av TEN-T. Kontoret har också analyserat och rapporterat om den nya strategin om en hållbar och smart mobilitet, som presenterades i slutet av 2020.

Under 2020 har Central Sweden tillsammans med medlemsregionernas berörda infrastrukturstrategier vidareutvecklat samarbetet ytterligare, genom att bilda två nya arbetsgrupper: en gemensam tjänstepersongrupp (de tre regionernas infrastrukturstrategier samt Central Swedens EU-strateg som ansvarar för området transport och infrastruktur) och en gemensam politikergrupp (regionernas styrelseledamöter i Botniska korridoren och Mälardalsrådet samt tjänstepersonsstödet (det vill säga samma personer som ingår i tjänstepersonsgruppen). Båda grupperna har regelbundna avstämningar inför alla politiska styrgruppsmöten med de storregionala samarbetena (Botniska korridoren, Mälardalsrådet) som alla tre medlemsregioner ingår i.

Central Sweden har under 2020 fortsatt att arbeta inom samarbetet Botniska korridoren genom att, tillsammans med North Sweden, utgöra samarbetets bevakning av EU-nivån. Central Sweden har även tillsammans med Region Örebro läns infrastrukturstrateg och North Swedens EU-strateg skrivit flertal utkast till positionspapper (TEN-T, direktivet om alternativa bränslen, den nya strategin för hållbar och smart mobilitet, som redan antagits politiskt av Botniska korridorens styrelse). Central Sweden deltar även aktivt i samarbetet kring Oslo-Stockholm 2:55, där kontoret tillsammans med Region Värmlands EU-kontor utgjort samarbetets bevakning av EU-nivån. Tillsammans med Region Värmland och Region Örebro län har Central Sweden också tagit fram utkast till positionspapper (TEN-T och strategin för hållbar och smart mobilitet) som sedan antagits av bolagets styrelse.

Central Sweden även stöttat Region Gävleborg och Region Örebro läns engagemang i nätverket CPMR:S olika transportarbetsgrupper (Nordsjökommissionen, Östersjökommissionen samt den kommissionsövergripande arbetsgruppen).

Slutligen har Central Sweden även bevakat utvecklingen kring de, under i stort sett hela 2020 pausade, förhandlingarna om den tredje delen av EU:s transportpolitik, finansieringsverktyget Connecting Europe Facility (CEF).